

Trafikförvaltningen
Strategisk Utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-11

Ärende
TN 2023-0666

Handläggare
Jens Plambeck

trafiknämnden
2026-05-26

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Beslut att godkänna rapportering av uppdraget Fördjupning behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad

Förslag till beslut

Trafiknämnden beslutar följande.

- Rapportering Fördjupning av behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad godkänns.

Sammanfattning

Ärendet är en rapportering av tilläggsuppdraget att fördjupa uppdraget Behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad. Tilläggsuppdraget gavs av trafiknämnden på sammanträde i november 2024 och har genomförts av trafikförvaltningen i samverkan med förvaltningen för utbyggd tunnelbana och regionledningskontoret. Uppdraget har innefattat att fördjupa analysen för utpekade resrelationer med låg kollektivtrafikandel eller stor överflyttningspotential. Fördjupningen omfattar bland annat tvärresande i söder- och västerort, resor från nordostsektorn samt kollektivtrafikförsörjningen till Albano. Arbetet har resulterat i sex idéstudier samt kompletterande analyser av kostnader, trafikeffekter och samhällsnytta.

Bakgrund

Uppdraget Behovsanalys för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad gavs av regionfullmäktige till trafiknämnden som uppdrag 11 i 2023 års budget. På trafiknämndens uppdrag har trafikförvaltningen och förvaltningen för utbyggd tunnelbana genomfört uppdraget tillsammans och rapporterat resultaten till trafiknämnden i november 2024. I samband med nämndsammanträdet fattades

ett tilläggsbeslut om att fortsätta att fördjupa behovsanalysen. Fördjupningen innefattar:

- ”att fördjupa den genomförda behovsanalysen för förbättrade förbindelser för [... de] behov som har identifierats ha låg kollektivtrafikandel eller potential att få över nya resenärer till kollektivtrafiken
- att utreda kollektivtrafikförsörjningen till Albano,
- att i det fortsatta arbetet fördjupa alla förslag i samverkan med regionledningskontoret, länets kommuner och eventuellt andra berörda intressenter, samt
- att återkomma till trafiknämnden under första halvåret 2026 med en fördjupad rapport i enlighet med detta beslut.”

Behov att fördjupa enligt tilläggsbeslutet är:

- Tvärresande i Söderort samt mellan Nacka och Söderort,
- Tvärresandet mellan västerort mot Solna, Sundbyberg och Sollentuna, samt
- Resande mot Kista, Solna, Sundbyberg från nordostsektorn
- Resande mellan Solna, Albano, Universitetet och Ropsten, i kombination med den utredda spårförbindelsen mellan Norra Djurgårdsstaden och Sickla

Förvaltningens förslag och motivering

Behovsanalysen för framtidens tunnelbane- och spårutbyggnad har, med utgångspunkt i Kollektivtrafikplan 2050 identifierat förslag till framtida spårinvesteringar som bidrar till att uppnå mål om kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna och/eller avlastar det befintliga systemet. Förslagen finns inom de spårssystem där Region Stockholm har rådighet över infrastrukturen. Under utredningen har förslagen ställts mot lämpligheten i att tillgodose behoven med spårinfrastruktur samt mot de mål som angivits i uppdraget. Någon prioritering mellan Kollektivtrafikplanens behov har inte gjorts. I många fall är lämplighet av spårinfrastruktur kopplat till

resandeunderlag och trängselsituation. Förslagen har inte prioriterats mellan varandra.

Som ett underlag och stöd för prioritering har PM Utvärdering tagits fram till detta ärende, där hela uppdragets (ej enbart tilläggsuppdraget) samtliga förslag beskrivs utifrån aspekter som exempelvis måluppfyllnad och kostnad i förhållande till nytta. De nyttor som kvantifieras i rapporteringen är framtagna enligt praxis och följer den metod som både staten och normalt andra aktörer använder. Ett undantag är värdering av trängsel ombord där det inte existerar en vedertagen metod utan här har trafikförvaltningens egenframtagna metod använts och utvecklats.

Förslagen har studerats i en kontext där beslutade kollektivtrafiksatsningar antas genomförda utifrån beslutsläget tidigt 2024.

Ärendet innehåller sex idéstudier som beskriver förslag inom följande behov;

- Tvärresandet mellan västerort mot Solna, Sundbyberg och Sollentuna (2 idéstudier)
- Resande mot Kista, Solna, Sundbyberg från nordostsektorn (2 idéstudier)
- Resande mellan Solna, Albano, Universitetet och Ropsten, i kombination med den utredda spårförbindelsen mellan Norra Djurgårdsstaden och Sickla
- Kapacitetsbrist i stråket Botkyrka - Flemingsberg – Högdalen

Förvaltningen har valt att även genomföra idéstudie för Kapacitetsbrist i stråket Botkyrka - Flemingsberg – Högdalen (Bilaga 3) för att lämna ett komplett underlag med idéstudier för samtliga tolv behov som redovisats i rapporteringen november 2024.

Tvärresande i Söderort samt mellan Nacka och Söderort är en koppling som tidigare utretts av trafikförvaltningen genom ett åtgärdsval. Innehållet i åtgärdsvalet gäller i stort sett fortfarande och därför har inte en idéstudie tagits fram för detta behov. I stället har en ny bedömning gjorts av kostnader, trafikanalyser och samhällsnytta. Resultatet från bedömningen redovisas i Behovsanalysens Huvudrapport samt i PM utvärdering som presenteras i detta ärende, där också åtgärdsvalet biläggs. Det finns inte politiska beslut fattade kopplade till åtgärdsvalets resultat.

Under 2025 har förvaltningen bedrivit en omfattande dialog med aktörer i regionen. Både genom öppna informationsmöten och i enskilda möten med de aktörer som visat intresse för detta. En sammanställning av denna dialog återfinns i PM Intressentdialog.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Riskbedömning

Beslut innebär inga risker.

Säkerhetskonsekvenser

Beslut innebär inga säkerhetskonsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Beslut att godkänna rapporteringen innebär oförändrade miljökonsekvenser.

Sociala konsekvenser

Beslut innebär oförändrade sociala konsekvenser.

Påverkan förvaltning för utbyggd tunnelbana

Förvaltning för utbyggd tunnelbana har i tidigare skede bedrivit arbete med behovsanalysen jämte trafikförvaltningen och har i arbetet med denna fördjupning haft en nära samverkan i utredningsarbetet. Förslag till beslut innebär inga konsekvenser för förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
- Bilaga 1 PM Utvärdering
- Bilaga 2 Idéstudie Spårförbindelse mellan Brommaplan och Bällsta bro
- Bilaga 3 Idéstudie Spårförbindelse mellan Hallunda och Högdalen
- Bilaga 4 Idéstudie Spårförbindelse mellan Helenelund och Täby
- Bilaga 5 Idéstudie Spårförbindelse mellan Solna och Danderyds sjukhus
- Bilaga 6 Idéstudie Spårförbindelse mellan Vällingby och Ursvik
- Bilaga 7 Idéstudie Spårförbindelse till Albano
- Bilaga 8 PM Intressentdialog
- Bilaga 9 Rapport Åtgärdsval – Stomlinje Söderort-Nacka

Trafikförvaltningen
Strategisk Utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-11

Ärende
TN 2023-0666

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Skickas till

-

Jens Plambeck
Avdelningschef Strategisk utveckling

Erik Norling
Förvaltningschef